

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ชีวิตทุกชีวิตล้วนต้องการความอยู่รอด การประกอบอาชีพเป็นส่วนหนึ่งของชีวิต ดังนั้นระยะเวลาในชีวิตช่วงหนึ่งคือประมาณ 40 ปี จะถูกใช้ไปในการทำงาน อาชีพครู เป็นอาชีพที่ต้องใช้เวลาในการทำงานประมาณ 6-8 ชั่วโมงต่อวัน นอกนั้นจะเป็นเวลาพักผ่อนอยู่กับครอบครัว และประกอบกิจกรรมอื่น ๆ อีกประมาณ 5-6 ชั่วโมงต่อวัน และก่อนที่จะประกอบอาชีพครูนั้น ครูส่วนใหญ่จะใช้เวลาในการเตรียมตัวเพื่อเข้าสู่อาชีพครู เป็นเวลาประมาณ 20 ปี ผู้ที่ประกอบอาชีพครูตลอดตั้งแต่เริ่มทำงานจะใช้เวลาประมาณ 40 ปี อยู่กับการทำงานครูซึ่งถ้าชีวิตการดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นมีความสุข สภาพของชีวิตก็จะอยู่ในสภาพที่น่าพึงพอใจ แต่ถ้าครูคนใดประสบปัญหาการทำงานในขั้นรุนแรง นั่นก็คือปัญหาส่วนหนึ่งในชีวิตของเขา ซึ่งปรากฏว่าแม้ครูจะได้มีการเตรียมตัวเพื่อการทำงานมาพอสมควรแล้วก็ตาม ครูก็ยังประสบปัญหาในการปฏิบัติงานซึ่งก็คือ ปัญหาในชีวิตของครูเอง นอกจากนี้ยังประสบปัญหาส่วนตัวและปัญหาครอบครัว เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไปอีกด้วย

ในการปฏิบัติงานของครูนั้น นงนุช สารภรณ์ (2513: 114-115) พบว่าปัญหาที่ครูมักจะมีบ่อย ๆ ก็คือ ปัญหาเกี่ยวกับตัวนักเรียน ได้แก่ ปัญหาทางด้านการเรียนและความประพฤติ ส่วนปัญหารองๆ ลงมา ได้แก่ ปัญหาระบบการปฏิบัติงาน ปัญหาเกี่ยวกับผู้บริหาร ปัญหาเกี่ยวกับอัตราการสอนของครู ส่วน วิชาติ แก้วไสย พบว่า ครูมักจะมีปัญหาเกี่ยวกับนโยบายและการบริหารของโรงเรียน สำหรับปัญหาส่วนตัวของครูที่พบมากคือ ปัญหาการเงิน ความเป็นอยู่ส่วนตัว ฐานะทางอาชีพในสังคม (วิชาติ แก้วไสย 2518) ซึ่งฉมรา มณีสวานิช (2513: 142) พบว่า ปัญหาส่วนตัวของครู ได้แก่ ปัญหาเศรษฐกิจและความปลอดภัย

เนื่องจากในสังคมปัจจุบัน เศรษฐกิจของประเทศมีการเปลี่ยนแปลง ค่าครองชีพสูงขึ้น จึงส่งผลต่อภาวะความเป็นอยู่ของครูซึ่งเป็นอาชีพที่มีรายได้น้อย จากการสำรวจของปิ่น รังสิลัม

(2507: 167) ได้สำรวจภาวะความเป็นอยู่ของครูในจังหวัดนครพนม พบว่าครูส่วนใหญ่การเงินไม่พอใช้ ไม่มีรายได้พิเศษถึง 77.06% อยากรับเงินเดือน 15.05% เนื่องจากเห็นว่าอาชีพอื่นก้าวหน้ากว่าและได้เงินมากกว่า ต้องการรายได้พิเศษ ครูส่วนใหญ่ไม่เคยรื้อนเรื่องที่อยู่อาศัย และจากการวิเคราะห์สถานการณ์ทางเศรษฐกิจของครู (ปรีชา ยนต์นิยม 2518: 54) พบว่าครูมีอัตราความเป็นหนี้สูง ครูสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นหนี้ถึง 77.14% ครูสังกัดกรมสามัญศึกษาเป็นหนี้ 54.44%

นอกจากนี้ปัญหาเศรษฐกิจและปัญหาการทำงาน ยังเป็นสาเหตุหนึ่งในหลาย ๆ สาเหตุของการกระทำผิดวินัยของข้าราชการชั้นที่ สุรศรีพรหม คุลยจินดา (2523: 85-86) กล่าวว่าสาเหตุการกระทำผิดวินัยเกิดจากสาเหตุส่วนตัว เช่น ปัญหาการครองชีพหรือปัญหาการเงิน ฯลฯ และสาเหตุจากงาน เช่น ความรู้และประสบการณ์ไม่เพียงพอในการทำงาน งานต่ำกว่าความรู้ความสามารถ งานมากเกินไปทำไม่ทัน ปัญหาความไม่มั่นคงและขวัญกำลังใจ ฯลฯ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดลย์ วราเอกศิริ (2528: 194-197) ซึ่งศึกษาการกระทำผิดวินัยของข้าราชการครูสังกัดกรมสามัญศึกษา ระหว่างปี 2525-2526 พบว่า ลักษณะความผิดทางวินัยที่ปรากฏมีอยู่กระทำผิดมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ

1. การกระทำอันใดชื่อว่า เป็นประพฤติชั่ว (22.07%)
2. ไม่ถือปฏิบัติตามระเบียบและธรรมเนียมของทางราชการ (19.53%)
3. ไม่อุทิศเวลาของตนให้แก่ทางราชการ ละทิ้งหน้าที่ราชการ (18.75%)

การกระทำอันใดชื่อว่าประพฤติชั่วนั้น พบว่ามีสาเหตุสำคัญมาจาก

1. ไม่ทราบระเบียบปฏิบัติ
2. ปัญหาเศรษฐกิจของครู คือ ฐานะยากจน เงินเดือนน้อย รายได้ไม่พอกับรายจ่าย มีหนี้สินมาก
3. ได้รับความไม่เป็นธรรมจากผู้บังคับบัญชา

ส่วนการไม่อุทิศเวลาของตนให้แก่ทางราชการ ละทิ้งหน้าที่ราชการ ส่วนใหญ่นั้นมีสาเหตุมาจากปัจจุบันข้าราชการครูส่วนใหญ่อยู่ในฐานะยากจน เงินเดือนน้อย ทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายในครอบครัว จึงมีความจำเป็นต้องหารายได้พิเศษ ซึ่งอาจใช้เวลาราชการบางส่วนไปประกอบอาชีพพิเศษ จนทำให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

ดังนั้นจึงเห็นได้ว่า สาเหตุสำคัญที่ทำให้ครูกระทำผิดวินัยประการหนึ่งก็คือ บัญหาส่วนตัว และปัญหาการทำงานของครู ซึ่งการกระทำผิดวินัยของครูนั้นได้สร้างความเสื่อมเสียแก่วิชาชีพครู และความเสียหายแก่ทางราชการ เป็นอย่างมาก ฉะนั้นปัญหาของครูจึงเป็นเรื่องที่ควรได้รับความสนใจและได้รับการแก้ไขอย่างยิ่ง จากการศึกษาที่อาชีวครูเป็นอาชีพที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับกระบวนการในการพัฒนาประเทศในด้านเศรษฐกิจและสังคม (วิรุพท วิเชียรโชติ 2517: 40-42) ดังนั้นปัญหาของครูจึงมีผู้ให้ความสนใจศึกษาและให้แนวคิด โดยศึกษาตัวแปรหลาย ๆ ด้าน ควบคู่กันพอสรุปได้ดังนี้

สุธรรม ประทานทรัพย์ (2520: 24) ได้ศึกษาเปรียบเทียบปัญหาของครูพบว่า ครูชาย และครูหญิงประสบปัญหาส่วนตัวเกี่ยวกับเศรษฐกิจแตกต่างกัน ครูโสดและครูที่สมรสแล้วประสบปัญหาในด้านการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนต่างกันประสบปัญหาในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

มนตรี แยมกลิกร (2525) พบว่า ครูในโรงเรียนที่ไกลการคมนาคมมักจะประสบปัญหาขาดคำแนะนำช่วยเหลือในการทำโสตทัศนวัสดุและยังประสบปัญหาไม่มีเวลาในการทำโสตทัศนวัสดุ และ วิทยา นาทอง (2508: 73) ยังพบว่า การทำงานนอกภูมิลาเนาหรือไกลภูมิลาเนามาก ครูจะรู้สึกวุ่นวายและปราศจากความสุขในการทำงานโดยเฉพาะครูสตรี

สำหรับปัญหาครอบครัวนั้น ประไพรัตน์ โมราถน (2516: 4) ให้แนวคิดว่า ปัญหาเกี่ยวกับสัมพันธภาพภายในครอบครัวย่อมเกิดขึ้นได้ ถ้าขาดระเบียบวินัย ขาดการจัดสรรในเรื่องที่อยู่อาศัย การเงินและการงานให้เป็นสัดส่วนและจากการวิจัยของปรีชา ยนต์นิยม (2518: 54) ได้ทำการศึกษาด้านสภาพของครูและทำการสรุปสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับภาวะหนี้สิน มีสาเหตุมาจาก

1. ครูต้องรับผิดชอบบุคคลในครอบครัว ซึ่งมีบิดา มารดา บุตร และผู้ที่อยู่ในอุปการะ
2. ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเพื่อเพิ่มวุฒิของตนเองและการศึกษาของบุตร
3. ค่าใช้จ่ายในครอบครัว
4. รายได้น้อย
5. ค่าใช้จ่ายในการซื้อสินค้าถาวร เช่น ที่ดิน บ้านและการซ่อมแซมบ้าน
6. ค่าใช้จ่ายส่วนตัว
7. ค่าใช้จ่ายเพื่อการลงทุน

8. ไรท์นี้เกาที่ขึ้นมา

พานี แสงกิจ (2510: 308-309) พบว่าครูมีปัญหาคือ เรื่องรายได้ ส่วน ปัญหาและอุปสรรคการสอนของครูยังไม่มีประสิทธิภาพ เพราะ ครูมีชั่วโมงสอนมากเกินไป และมีงานพิเศษต้องทำด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ เจือจันทร์ โคตรอาษา (2527: 85-86) พบว่า ปัญหาการสอนซ่อมเสริมของครูวิทยากรคือ ครูมีชั่วโมงสอนมากเกินไป จำนวนนักเรียน ในแต่ละห้องมากเกินไป

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยในต่างประเทศที่ทำการศึกษเกี่ยวกับปัญหาของครูซึ่งให้ แนวคิดในการศึกษาคังนี้

ฮีเมลส์ไตน์ (Hemelstein 1975: 1759-A) ได้ทำการศึกษาพบว่า เพศ อายุ และประสบการณ์ของครูต่างกันจะประสบปัญหาต่างกัน และมีล (Mill 1954: 279-288) พบว่าครูชายมีปัญหาค่าเงินเป็นอันดับแรก และการเงินเป็นปัญหามากกว่าครูหญิง ส่วน ไรอันส์ (Ryans 1960: 38) อ้างจากอรุณ พวงเกษ 2519: 145) ศึกษาลักษณะของครู พบว่า ครูชายมีปัญหาค่าบุคลิกภาพน้อยกว่าครูหญิง

เคเนดี้ (Kenedy 1976: 170) ได้ทำการศึกษาปัญหาของครูใหม่ในเมืองใหญ่ และนอกเมืองใหญ่ ชานเมืองและชนบท พบว่าครูในเมืองใหญ่กับครูที่อยู่ในพื้นที่ต่างออกไปประสบ ปัญหาซึ่งครูส่วนใหญ่รายงานว่าพบบ่อยมาก ได้แก่ ปัญหาการปกครองนักเรียน ปัญหาความประพฤติ ของนักเรียน ปัญหาการปฏิบัติงานของครู และการไม่มีส่วนร่วมในการวางนโยบายของโรงเรียน แยกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากแนวความคิดเห็นและผลงานวิจัยดังกล่าวข้างต้น แม้จะได้มีการศึกษาเกี่ยวกับปัญหา ของครูมาบ้างแล้วก็ตาม แต่การศึกษาดังกล่าวส่วนใหญ่จะศึกษาว่า ครูมีปัญหอะไรบ้าง ปัญหา ต่าง ๆ ของครูแตกต่างกันหรือไม่ และสาเหตุของปัญหาตามการรับรู้ของครูคืออะไร ซึ่งงานวิจัย ดังกล่าวชี้ให้เห็นว่ามีตัวแปรบางตัวที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับปัญหาของครู เช่น ภาวะรับผิดชอบต่อ ครอบครัว ภาวะรับผิดชอบต่อหน้าที่ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน แต่ก็ยังไม่มียุทธศาสตร์การวิจัย ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับปัญหาของครูว่าตัวแปรใดบ้างที่มีความสัมพันธ์ กับปัญหาของครูและมีความสัมพันธ์กันมากน้อยเพียงใด ซึ่งเป็นผลสรุปที่น่าสนใจและเป็นประโยชน์ สำหรับเป็นแนวทางที่จะไขกับปัญหาของครู อันจะถือได้ว่าเป็นการปรับปรุงประสิทธิภาพในการทำงาน

ของครูได้ทางหนึ่ง เพราะถ้าไม่มีปัญหาเศรษฐกิจ ครอบครัว และการปฏิบัติงาน ครูย่อมมีความพึงพอใจในการทำงาน (พนัส ทัศนาคินทร์ 2513: 83-87) ซึ่งจะส่งผลถึงประสิทธิภาพในการทำงานของครู สภาพดังกล่าวทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านภาระรับผิดชอบครอบครัว ภาระรับผิดชอบหน้าที่ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน กับปัญหาส่วนตัวและปัญหาการปฏิบัติงานของครู

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านภาระรับผิดชอบครอบครัว ภาระรับผิดชอบหน้าที่ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน กับตัวแปรด้านปัญหาส่วนตัว และปัญหาด้านการปฏิบัติงานของครูมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5

สมมุติฐานของการวิจัย

จากการศึกษาผลงานวิจัยและ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับปัญหาของครูดังกล่าวมาแล้ว ผู้วิจัยจึงตั้งสมมุติฐานการวิจัยดังนี้

ตัวแปรด้านภาระรับผิดชอบครอบครัว ภาระรับผิดชอบหน้าที่ สภาพแวดล้อมของโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับปัญหาส่วนตัวและปัญหาการปฏิบัติงานของครูอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5 จำนวน 5,823 คน
2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ จำแนกออกเป็น 2 กลุ่ม คือ

กลุ่มที่ 1 ประกอบด้วย

- ก. ตัวแปรรายได้และภาระรับผิดชอบครอบครัว จำแนกเป็น
 1. ตัวแปรรายได้
 - 1.1 รายได้ส่วนตัวคือเดือน

- 1.1.1 รายได้ประจำส่วนตัวต่อเดือน
- 1.1.2 รายได้พิเศษส่วนตัวต่อเดือน
- 1.1.3 รายได้เป็นครั้งคราวส่วนตัวต่อเดือน
- 1.2 รายได้ของครอบครัวต่อเดือน
 - 1.2.1 รายได้ประจำของครอบครัวต่อเดือน
 - 1.2.2 รายได้พิเศษของครอบครัวต่อเดือน
 - 1.2.3 รายได้เป็นครั้งคราวของครอบครัวต่อเดือน
2. ภาระรับผิดชอบด้านการเงิน
 - 2.1 รายจ่ายส่วนตัวต่อเดือน
 - 2.1.1 ค่าเครื่องอุปโภคบริโภคส่วนตัว
 - 2.1.2 ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ
 - 2.1.3 ค่าอุปการะเลี้ยงดูญาติพี่น้อง
 - 2.1.4 ค่าใช้จ่ายในการผ่อนหนี้ส่วนตัว
 - 2.2 รายจ่ายของครอบครัวต่อเดือน
 - 2.2.1 ค่าเครื่องอุปโภคบริโภคของครอบครัว
 - 2.2.2 ค่ารับรองแขก
 - 2.2.3 ค่าพักผ่อนหย่อนใจ
 - 2.2.4 ค่าใช้จ่ายในการผ่อนหนี้สินของครอบครัว
 - 2.2.5 ภาระหนี้สิน
3. สถานภาพสมรสและภาระรับผิดชอบด้านการอุปการะเลี้ยงดู ประกอบด้วย
 - 3.1 สถานภาพสมรส
 - 3.2 จำนวนผู้อยู่ในอุปการะที่พักอยู่ด้วย
 - 3.3 จำนวนผู้อยู่ในอุปการะที่ไม่พักอยู่ด้วย
 - 3.4 จำนวนบุตร
4. ภาระรับผิดชอบด้านการให้การศึกษาแก่บุคคลในครอบครัว ประกอบด้วย
 - 4.1 จำนวนผู้ที่กำลังศึกษา
 - 4.2 จำนวนเงินที่ใช้ในการศึกษาต่อปี

5. ลักษณะการอยู่อาศัย
 - 5.1 จำนวนผู้ที่พักอยู่ในที่อาศัยเดียวกัน
 - 5.2 ลักษณะที่อยู่อาศัย

- ข. ตัวแปรด้านการรับผิดชอบต่อหน้าที่ จำแนกเป็น
 1. ภาระรับผิดชอบด้านการสอน ประกอบด้วย
 - 1.1 จำนวนวิชาที่สอน
 - 1.2 จำนวนคาบที่สอนต่อสัปดาห์
 - 1.3 จำนวนนักเรียนที่ทำการสอนโดยเฉลี่ยต่อคาบ
 - 1.4 จำนวนชั่วโมงที่ใช้ในการตรวจงานและเตรียมงานต่อสัปดาห์
- ค. ตัวแปรด้านสภาพแวดล้อมของโรงเรียน จำแนกเป็น
 1. สภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียน ประกอบด้วย
 - 1.1 สภาพการคมนาคม
 - 1.2 ที่ตั้งของโรงเรียน
 - 1.3 ขนาดของโรงเรียน
 2. สภาพแวดล้อมทางสังคมในโรงเรียน ประกอบด้วย
 - 2.1 ลักษณะการทำงานของคณะครู
 - 2.2 ลักษณะการทำงานและการบริหารงานของผู้บริหาร

กลุ่มที่ 2 ประกอบด้วย

- ก. ปัญหาส่วนตัว ประกอบด้วย
 1. ปัญหาความสัมพันธ์ภาพความเป็นครู
 2. ปัญหาครอบครัว
- ข. ปัญหาด้านการปฏิบัติงาน ประกอบด้วย
 1. ปัญหาจากระบบการบริหารงาน
 2. ปัญหาความสัมพันธ์ภาพกับผู้บริหารงานและนักเรียน
 3. ปัญหาด้านการเรียนการสอน

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. คำตอบที่ได้จากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง เป็นคำตอบที่ตรงตามสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันของผู้ตอบ
2. สิ่งแวดล้อม ระยะทาง ช่วงเวลาที่ต่างกันในขณะที่ตอบแบบสอบถามไม่มีผลต่อการตอบแบบสอบถาม

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การรับผิดชอบครอบครัว หมายถึง ปริมาณของงานภายในครอบครัวที่ครูต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการเงิน การอุปการะเลี้ยงดู การให้การศึกษา และที่อยู่อาศัย

รายได้ประจำส่วนตัวต่อเดือน หมายถึง รายได้ที่ได้เป็นประจำทุก ๆ เดือน จากเงินเดือนและเงินช่วยเหลือค่านต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายไดพิเศษส่วนตัวต่อเดือน หมายถึง รายได้ที่ได้เป็นประจำทุก ๆ เดือนจากรายได้พิเศษหรืออาชีพรองของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายได้เป็นครั้งคราวส่วนตัวต่อเดือน หมายถึง รายได้ที่ได้เป็นครั้งคราว จาก ไร่นา สวน ผู้ที่อาศัยอยู่ด้วยหรือรายไดพิเศษอื่น ๆ โดยเฉลี่ยต่อเดือน

รายได้ประจำของครอบครัวต่อเดือน หมายถึง รายได้ที่ได้เป็นประจำทุก ๆ เดือนจากเงินเดือน อาชีพหลัก และเงินช่วยเหลือค่านต่าง ๆ ของผู้ตอบแบบสอบถามและของคู่สมรสรวมกัน

รายไดพิเศษของครอบครัวต่อเดือน หมายถึง รายได้ที่ได้เป็นประจำทุก ๆ เดือนจากรายได้พิเศษหรืออาชีพรอง ของผู้ตอบแบบสอบถามและของคู่สมรสรวมกัน

รายได้ที่ได้เป็นครั้งคราวของครอบครัวต่อเดือน หมายถึง รายได้ที่ได้เป็นครั้งคราวจาก ไร่นา สวน ผู้ที่อาศัยอยู่ด้วย หรือรายไดพิเศษอื่น ๆ ของครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อเดือน

ค่าเครื่องอุปโภคบริโภคส่วนตัว หมายถึง ค่าอาหาร เครื่องดื่ม เสื้อผ้า เครื่องสำอางค์ น้ำมันรถ ค่าเดินทางของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเฉลี่ยต่อเดือน

ค่าธรรมเนียม หมายถึง ค่าภาษีต่าง ๆ โดยเฉลี่ยต่อเดือน

ค่าอุปการะเลี้ยงดู ญาติพี่น้อง หมายถึง ค่าอุปการะเลี้ยงดูที่ท่องเที่ยวให้กับ ญาติพี่น้อง พ่อแม่ ซึ่งไม่ได้พักอยู่กับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยเฉลี่ยต่อเดือน

ค่าใช้จ่ายในการผ่อนหนี้สินส่วนตัวต่อเดือน หมายถึง เงินที่ต้องจ่ายเพื่อการผ่อนหนี้สินในส่วนที่เป็นของผู้ตอบแบบสอบถามเอง โดยเฉลี่ยต่อเดือน

ค่าเครื่องอุปโภคบริโภคของครอบครัว หมายถึง ค่าอาหาร ค่าไฟฟ้า ค่าโทรศัพท์ สำหรับครอบครัวโดยเฉลี่ยต่อเดือน

ค่ารับรองแขก หมายถึง ค่ารับรองญาติ พี่น้อง เพื่อนฝูง ของสมาชิกในครอบครัว โดยเฉลี่ยต่อเดือน

ค่าพักผ่อนหย่อนใจ หมายถึง เงินที่ใช้ในเรื่องของนันทนาการของสมาชิกในครอบครัวต่อเดือน

ค่าใช้จ่ายในการผ่อนหนี้สินของครอบครัว หมายถึง เงินที่ต้องจ่ายในการผ่อนหนี้สินซึ่งเกิดจากการสร้างฐานะและการดำรงชีวิตในครอบครัวต่อเดือน

ภาระหนี้สิน หมายถึง จำนวนเงินที่ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นหนี้ หรือครอบครัวของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นหนี้ในกรณีที่สมรสแล้ว

จำนวนผู้กำลังศึกษา หมายถึง จำนวนผู้ที่อยู่ในความอุปการะของผู้ตอบแบบสอบถามที่กำลังศึกษาอยู่

ภาระรับผิดชอบต่อหน้าที่ หมายถึง ปริมาณงานในการปฏิบัติงานที่ครูต้องรับผิดชอบเกี่ยวกับการสอนและหน้าที่พิเศษ

สภาพแวดล้อมของโรงเรียน หมายถึง สิ่งหรือสภาพการณ์ต่าง ๆ ของโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานของครู ซึ่งในการวิจัยนี้ ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกายภาพของโรงเรียนและสภาพแวดล้อมทางสังคมในโรงเรียน

ลักษณะการทำงานของคณะครู หมายถึง สภาพการทำงานของคณะครูที่แสดงถึงความเป็นคนตรงต่อเวลา การให้ความร่วมมือ ช่วยเหลือในการทำงาน การรับผิดชอบต่อหน้าที่ การยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้ร่วมงาน และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

ลักษณะการทำงานและการบริหารงานของผู้บริหาร หมายถึง สภาพการทำงานและการบริหารงานที่แสดงถึงความเป็นประชาธิปไตย การให้ความสนับสนุนในการทำงาน ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงานและชุมชน การศึกษาค้นคว้างาน การวางแผนงาน และความยุติธรรมในการมอบหมายงานและการพิจารณาความดีความชอบ

ปัญหา หมายถึง สิ่งที่รบกวนจิตใจและทำให้เกิดความวิตกกังวล ซึ่งปัญหาส่วนตัวมีดังนี้

1. ปัญหาค้นสมรรถภาพความเป็นครู หมายถึง ปัญหาที่เกิดจากความไม่สบายใจเกี่ยวกับสมรรถภาพในการปฏิบัติงานและคุณลักษณะส่วนตัว เช่น ความถนัดในวิชาที่สอน ประสิทธิภาพในการสอน การเลือกใช้อุปกรณ์ การควบคุมชั้นเรียน การค้นคว้าหาความรู้ การควบคุมอารมณ์ ปัญหาสุขภาพและความกระตือรือร้น

2. ปัญหาค้นครอบครัวและเศรษฐกิจ หมายถึง ปัญหาที่เกิดจากความวิตกกังวลในเรื่องความแตกกร้าวและความไม่ปรองดองกันระหว่างบุคคลในครอบครัว ความไม่ราบรื่นในชีวิตครอบครัว ความวิตกกังวลเกี่ยวกับการใช้จ่ายและการสร้างฐานะ สุขภาพของคนในครอบครัว

ปัญหาค้นการปฏิบัติงาน หมายถึง ปัญหาที่เกิดจากความไม่สะดวกใจและไม่พึงพอใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน

1. ปัญหาค้นระบบการบริหาร หมายถึง ปัญหาอันเกิดจากการปฏิบัติงานในด้านการประสานงาน การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ การได้รับความยุติธรรม การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการแสดงความคิดเห็น

2. ปัญหาค้นสัมพันธภาพกับผู้ร่วมงานและนักเรียน หมายถึง ปัญหาอันเกิดจากสภาพการณ์ต่าง ๆ ที่ครูมีส่วนเกี่ยวข้องของและปฏิสัมพันธ์กับผู้ร่วมงานและนักเรียน ในด้านการรับและให้คำปรึกษาเมื่อมีปัญหา การวางแผนร่วมกับคณะครู การให้ความร่วมมือระหว่างผู้ร่วมงาน การให้ความช่วยเหลือ

3. ปัญหาการเรียนการสอน หมายถึง ปัญหาอันเกิดจากความไม่สะดวกใจและไม่พึงพอใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การเตรียมการสอน การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี การจัดกิจกรรมได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ในการเรียนการสอน

ครู หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครู-อาจารย์ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5

โรงเรียนมัธยมศึกษา หมายถึง สถานศึกษาในสังกัดกองการมัธยม สังกัดกรมสามัญศึกษาที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 หรือระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ในเขตการศึกษา 5

เขตการศึกษา 5 หมายถึง อาณาเขตที่รวมหน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการจัดการศึกษา ซึ่งแบ่งสภาพทางภูมิศาสตร์ วัฒนธรรมและปริมาณของงานทางด้านการศึกษา มีทั้งหมด 6 จังหวัด คือ กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ เพชรบุรี ราชบุรี สมุทรสงครามและสุพรรณบุรี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบว่าตัวแปรใบบ้างที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาของครู เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนเพื่อแก้ปัญหาของครู
2. ใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการทำวิจัยเกี่ยวกับปัญหาของครูต่อไป

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย